

Türkiye bağımsızlığın neresinde?

Yaşam, sosyalist hareket için bazı kuramsal sorunları kendiliğinden biçimde çözüyor veya sonuca bağlıyor. Bunu görebilmek için sınıf mücadelesinin farklı kesimlerinin tutumlarına, sözlerine ve eylemlerine bakmak yeterli oluyor.

Sosyalistler büyük çoğunlukla Türkiye'nin emperyalizme bağımlı olduğu konusunda birleşiyor. Tartıştıkları konu ise bu bağımlılığın siyasi, diplomatik ve ekonomik düzeylerdeki niteliği, şiddeti ve derecesi üzerine.

Lenin'in deyişiyle, "mali-sermaye, ekonomik ve uluslararası ilişkilerde o denli önemli ve büyük bir güçtür ki, siyasal anlamda tam bağımsızlığa sahip devletlere bile boyun eğdirebilir". Buradan hareketle, Türkiye bir yarı sömürge midir, yoksa başka bir bağımlılık türüne mi dahil edilmelidir?

Bu tartışılabilir. Ama tartışılmayacak kadar açık olan bir nokta var: emperyalist mali sermayenin gücünün, tam bağımsızlığa sahip görünen ülkelerin dahi politik ve diplomatik alanlarda emperyalizmin şu veya bu derecede (ve buna karar veren de bizzat emperyalizmin kendisidir) yörüngesine çekilmesidir.

Bunu neden yazıyoruz? Zira "küreselleşme" denen neoliberal saldırı sonrasında bazı yarı gelişmiş ya da "gelişmekte olan" ülkelerin emperyalizmin dünya politikalarından bağımsızlaşarak kendi çevrelerinde "emperyal" bir tahakküm kurmaya yöneldiklerini ve böylece "alt emperyalist" bir nitelik kazandığını söyleyen teoriler var ortada.

Bu tip ülkeler grubuna Malezya, Singapur, Brezilya, Meksika, vb'nin yanı sıra Türkiye de dâhil ediliyor. Burada göz ardı

edilen esas nokta, bu “alt emperyalist” ülkelerin kendi egemenlik alanlarını genişletmeye çalıştıkları ülkelerin ve bölgelerin (yani sözde kendilerinden daha “alt kademedeki” yarı sömürgelerin) zaten emperyalist finans kapitalin ekonomik ve politik denetimi altında bulunması. O zaman “alt emperyalistin”, egemen emperyalist güçle bir anlaşmaya varması ya da baştan kaybedeceği belli olan bir çatışmaya girmesinden başka bir seçeneği var mı?

Yani emperyalizme bağımlı bir ülkenin önünde iki seçenek bulunuyor: 1) Uluslararası politik, diplomatik ve ekonomik politikalarını, egemen güç (veya güçler) ile uyumlu ve onun çıkarlarını zedelemekten sürdürmek; 2) Emperyalizme karşı bağımsızlık mücadelesine girişmek.

Şimdi, alt emperyalizm savunucularının iddia ettikleri biçimde Türkiye kendi “emperyal” arzularını hayata geçirebilecek nitelikte bir politik ve diplomatik bağımsızlığa sahip mi? Öyle olmadığını biz değil, şu sıralarda Suriye’de askeri operasyon sürdüren rejimim ileri gelenleri itiraf ediyor.

“ABD’nin verdiği sözleri tutmadığını”, “stratejik müttefikliğin şartlarını yerine getirmediğini”, “NATO’dan çıkılmasının, İncirlik üssünün kapatılmasının düşünülebileceğini” söyleyenler mevcut hükümet sözcülerinin kendisi ya da onların medya papağanları. Bu çevrelerin “antiemperyalizminden”, “ABD aleyhtarlığından” geçilmiyor ortalık. Kitlelere “yeni kurtuluş savaşı” verilmekte olduğu, ÖSO’nun yeni “Kuvayı Milliye’yi” temsil ettiği aşılana çalışılıyor. Ulusalıcılar bile bu kadar ileri gitmemişlerdi.

Demek ki, Türkiye’nin politik ve diplomatik açılardan emperyalizme bağımlı olduğunu ülke nüfusunun kahir çoğunluğu kabul ediyor.

Peki, Türkiye bugün hakikaten bağımsızlık mücadelesi mi veriyor? Hayır, rejim kitleleri aldatıyor. Onların arasında doğan bağımsızlıkçı duyguları, emperyalizm ile olan

pazarlığında arkasına almaya çalışıyor. Bu pazarlığın sakin, barışçıl ve çatışmasız olacağı iddia edilemez. Ama her Bonapartist rejimin karakteri, kendisine yeni düşmanlar yaratmak ve gerekirse emperyalizmle acılı ve sert sürtüşmelere girmektir.

Kitlelere doğruları anlatmalıyız. Ekonomik bağımsızlık elde edilmedikçe, emperyalizmden tam kopuş mümkün değildir. "Alt emperyalizm" hayali bir teoridir. Bağımlı bir ülke kendi bölgesindeki yayılmacı emellerini ancak emperyalizmin çizeceği ve dayatacağı sınırlar içinde hayata geçirebilir. Bunca telefon görüşmesi ve karşılıklı ziyaretler bunun pazarlığından başka bir şey değil de nedir?

Gerçek bağımsızlık ise, işçi ve emekçi yığınların işi olacaktır.